

Finansdepartementet

Yttrande över betänkande av postfinansieringsutredningen SOU 2023:4 (Fi2023/00486)

Jönköpings kommun önskar framföra följande synpunkter med anledning av postfinansieringsutredningens betänkande ”Posttjänst för hela slanten”:

För Jönköpings kommuns fakturakunder kan den föreslagna ändringen som innebär att brevtidning kan få ta tre dagar, få negativa konsekvenser. För företagskunder kan förfallodagen vara tio dagar efter fakturadatum. Betalningspåminnelser ska betalas omgående och inkassokrav har en tidsfrist på tolv dagar. Redan vid införandet av varannandagsutdelning 2022 uppstod problem med att fler kunder kontaktar kommunen då de fått få dagar på sig att betala efter att de erhållit faktura. Kommunen befärdar att ännu fler kunder kommer att få problem med att fakturor förfaller inom kort om postbefordran kan ta ytterligare en dag. Jönköpings kommun erbjuder elektronisk fakturering för kunder som önskar det.

Överförmyndarverksamheten är fortfarande en till stor del pappersbunden verksamhet som skickar nästan alla handlingar med vanlig post. Kommunikation via brev sker främst med huvudmän, gode män/förvaltare, anhöriga, vården, socialtjänst och särskilda boenden. Men även med jurister, advokater, mäklare och andra yrkesgrupper som är inblandade i ärenden där huvudmannen företräds. Kommunikationen innehåller mycket känsliga uppgifter om ekonomi, hälsa och personliga omständigheter. Verksamheten berör också individer som inte kommer att kunna ta emot information via e-tjänster då de inte får eller kan hantera bank-ID, dator med mera. De har svårt att föra sin egen talan och behöver samhällets stöttning.

Längre befordringstid för brev kommer att bidra till en tröghet i systemet när förvaltningen måste räkna med längre svarstider. Med några skriftväxlingar fram och tillbaka i ett ärende kommer en extra dag per brev snabbt bli en vecka eller två i längre handläggningstid. Det i kombination med att posten inte levereras alla dagar och att mottagaren ska ha en rimlig tid att svara kommer att innebära ökade handläggningstider för överförmyndarverksamheten generellt.

För socialtjänsten i Jönköpings kommun är den största farhågan att de barn där enskilda anmält oro via brev får ett senare bemötande och därmed agerande eller åtgärd ju längre tid postgången tar. För personer i övrigt som väntar på att utredningar ska färdigställas och att beslut ska tas måste kommunen ta höjd för att posten ska ta tre dagar + eventuella helgdagar i båda riktningar, till exempel när

en utredning ska kommuniceras med enskilda. Utredningarna kan därför för enskilda komma att upplevas ta längre tid att slutföra.

För att påskynda skriftväxling kan kommunen komma att i ökad utsträckning använda expressbrev, vilket innebär en betydligt högre portokostnad.

Utöver de konsekvenser som beskrivs ovan, påverkas vissa grupper av invånarna negativt på andra sätt. Det kan handla om personer utan dator alternativt utan tillgång till bredband eller mobiltäckning, där digitala lösningar inte är något alternativ. För dem är betydelsen av att både kunna ta emot och skicka fysiska brev stor. För många av breven, exempelvis en kallelse till sjukvården, kan dessutom tidsperspektivet vara kritiskt och en försändelse som dröjer kan innebära risker för den enskilde. För personer utanför tätbebyggt område innebär även lantbrevbärandes besök en möjlighet att skicka post. Det är en viktig samhällsservice, inte minst för äldre personer utan bil som har små möjligheter att ta sig in till en tätort för att posta ett brev.

När det gäller de tidningsprenumeranter som får sin dagstidning genom Postnord innebär förslaget att de skulle få tidningen var tredje utdelningsdag. Det betyder att de var tredje dag skulle få de senaste tre eller fyra dagstidningarna på samma gång. Det är då högst troligt att många inte kommer tycka att det är värt att betala för en dagstidning som oftast kommer att innehålla gamla nyheter. Det leder till försämrade möjligheter att ta del av både riks- och lokaljournalistik vilket minskar förutsättningarna att vara demokratiskt delaktig.

Förslaget påverkar på det sättet de som redan är drabbade av en sämre samhällsservice och leder därmed till ökade klyftor mellan olika grupper.

Jönköpings kommun konstaterar att den föreslagna ändringen av beföringstidskravet i postförordningen, som innebär att det ska få ta tre arbetsdagar för en brev försändelse att nå fram, kommer att innebära en försämrad service som drabbar såväl invånare, företag och myndigheter på flera olika sätt.

JÖNKÖPINGS KOMMUN

Ann-Marie Nilsson
Kommunalråd

Johan Fritz
Stadsdirektör

FÖR KÄNNEDOM

Kommunstyrelsen

Yttrande över betänkande av postfinansieringsutredningen SOU 2023:4

Ks/2023:128 000

Förslag till kommunstyrelsens beslut

- Kommunalförbundsstyrelsen Ann-Marie Nilssons (C) upprättade förslag till yttrande över betänkande av postfinansieringsutredningen (SOU 2023:4) överlämnas till Finansdepartementet.

Ärende

Finansdepartementet har med remiss översänt Postfinansieringsutredningens betänkande *Posttjänst för hela slanten – Finansieringsmodeller för framtidens samhällsomfattande posttjänst (SOU 2023:4)* för synpunkter.

Utredningen har haft i uppdrag att utreda möjliga finansieringsmodeller för den samhällsomfattande posttjänsten. Syftet är att klargöra hur den samhällsomfattande posttjänsten ska finansieras när den inte längre kan vara fullt ut självfinansierad.

Övervägande

Samhället förändras, allt mer av vår kommunikering sker nu digitalt istället för brevledes. Postnord, som genom bolagets tillståndsvillkor är ålagda att tillhandahålla den samhällsomfattande posttjänsten i Sverige, får allt färre brev att dela ut vilket leder till att intäkterna minskar. Inom en snar framtid kommer verksamheten att behöva subventioneras. Portot kommer, trots höjningar, inte kunna täcka kostnaderna.

Detta gör att vi måste ställa oss frågan om det är värt att subventionera brevtjänsten eller om vi behöver förändra vårt sätt att kommunicera via text. Jag anser att vi ska tänka nytt, men att tjänsten under en viss tid behöver subventioneras. Detta för att alla samhällsgrupper ska garanteras en fortsatt god service.

Kommunen och andra aktörer behöver tänka om och ändra våra arbetssätt för att underlätta denna övergång. Det kan handla om olika åtgärder, som att förlänga betalningstid på fakturor, hitta nya sätt för hur påminnelser kommuniceras samt se över hur information förmedlas inom socialtjänst och överförmyndarverksamhet.

För att behålla en god kvalité och service kan kommunen utöver kommunikering via brev, förmedla information muntligt. Andra sätt att påskynda att mottagaren nås av informationen skyndsamt är via expresstjänster eller personlig utdelning. Teknikutvecklingen med autonoma fordon (självstyrande bilar) kan i framtiden också ses som en möjlighet för ökad service.

Vi kan med andra ord på längre sikt behöva lösa vår kommunikation på ett annat sätt än genom statlig och nationell posthantering. Postgången kommer på sikt att bli ett alltför långsamt och kostsamt sätt för kommunikering.

Trots ovanstående instämmer jag i beredande kommunalråds förslag till särskilt upprättat yttrande. Jag anser att det är väl avvägt utifrån rådande läge, yttrandet beskriver väl hur den försämrade postgången kommer att leda till ökade kostnader för kommunerna.

Joakim Dahlström
Oppositionsråd